

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGU. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

STEV. (No.) 230.

CHICAGO, ILL., SREDA, 27. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER 27, 1929.

LETNIK XXXIII.

Sovjeti prodrli kitajsko fronto. - Prepričani glede mornarice.

NA VSEJ BOJNI ČRTI V MANDŽURIJI SOVJETSKA ARMADA USPEŠNO PRODIRA. — ZAVZELI SO MNOGO MEST. — KITAJSKÉ ČETE NA BEGU. — NAJHUJŠI BOJ BO ZA MESTO HARBIN.

Tokio, Japonska. — Kakor prihajajo poročila z rusko-kitajskega bojišča, je kitajski odpor popolnoma strtl in sovjetska armada je dosegla na svojem pohodu tak nepričakovan uspeh, da ima pod kontrolo celo deželo zapadno od Khingan pogorja. 40.000 mož broječa kitajska armada se nahaja na umiku. Khailar, najvažnejše mesto v zapadni Mandžuriji, je v nedeljo zvečer padel v sovjetske roke. Pri ljuti bitki, ki se je bila zanj, znašajo izgube kitajskih čet okrog 12.000 mož. Prebivalstvo v divji paniki beži iz mesta. Mnogo Kitajcev je bilo ujetih, ker so Rusi napadli njih armado za hrbtom in ji odrezali umik. Brez boja so prišli sovjeti v posest mesta Hailar, katerega so kitajske čete že prej izpraznile in se umaknile.

Tudi v vzhodni Mandžuriji dosegajo Rusi enake uspehe. Tukaj ima napad za cilj mesto Harbin, ki je važno železniško križišče in je tudi strateško velikega pomena. Nasprotno pa se tudi zbirajo v tem mestu kitajske čete in nameravajo napraviti protinapad. Pričakuje se, da se bo za to mesto bila najbolj krvava bitka. V mestu je proklamiran prekri sod.

Kakor govori neko poročilo, se je kitajski zunanji minister brzojavnim potom obrnil na ruskega komisarja za zunanje zadeve in ga obvestil, da je kitajska vlada pripravljena, pričeti z novimi pogajanjimi, da se pomirijo sovražnosti med obema državama.

Nasprotno tem porazom v vojni z Rusi pa kitajska vlada z veseljem javlja, da se vladne čete uspešno bore upor kitajskim uporniškim armadam in da so jih na več krajih poglone v beg.

POGREB CLEMENCEAUJA

Pariz, Francija. — Dočim se je nedavni pogreb vojnega junaka maršala Focha vršil na pompozni način, kakoršnega Pariz še ni videl, je bil nasprotno sedanjí pogreb Clemenceauja bolj preprost, kakor pogreb kaknega navadnega drugega državljanca. Navadni tovrstni avtomobil je služil za mrtvaški voz, na katerega so položili pogrebniški uslužbenci ob navzočnosti pešice znancev in sorodnikov pokojnika preprosto krsto, brez vsakih okraskov ali cvetlic, in točno 24 ur po smrti je avtomobil odpeljal truplo pokojnika v njegov rojstni kraj Vendee, kjer bo pokopan poleg svojega očeta.

ITALIJA ZA ENAKOST S FRANCIJO

Državi ne morete priti do sporazuma glede množine vojne mornarice. — Francija proti enakosti z Italijo.

Pariz, Francija. — Kakor je bilo govoreno, boste Italija in Francija na bodoči razorožitelni konferenci nastopili skupno, vendar, kakor zdaj razmere kažejo, bo težko prišlo do te zveze, kajti nikakor se ne morete zediniti glede množine svojega brodogoja. Italija zahteva na vsak način, da bo smela imeti toliko brodogoja kakor Francija, čemur se pa Francija odločno protivi in navaja pri tem, da bi to ne bilo pravično, kajti Francija ima dve obali, ki jih mora braniti, namreč na Sredozemsko morje in v Atlantsko morje, dočim leži vsa obala Italije v Sredozemskem morju. Poleg tega pa ima Francija tudi več kolonij, kakor Italija. Nasprotno pa se italijanske zahteve opirajo na to, da bi se v slučaju spopada med obema državama vršila pomorska bitka samo na Sredozemskem morju. Poleg tega pa se italijanska strateška obramba raztega na vseh sedem morij, kajti vojne ladje morajo ščititi trgovsko mornarico, ki pa se nahaja razkropljena po vseh morjih. In dalje tudi da se ne sme prezreti dejstvo, da stoji Francija v vojaški zvezi z Jugoslavijo in če bi se mornarica obeh držav sešla skupaj, bi to celo daleč presehalo enakost z Italijo. Obenem bi pa imela Francija trdno postojanko na dalmatinskem obrežju.

Kakor torej razvidno, se bodo vršila na konferenci krasna "prijateljska" pogajanja. ta, in sicer stoji. — Francija bi bila gotovo z veseljem priredila temu velikemu možu najslajnejši pogreb, a vso to preprostost je pokojnik pred smrtjo sam odločno zahteval. Ni namreč hotel, da bi ga domovina častila po smrti, dočim mu je na tako nevhvaležni način vračala njegove zasluge v življenju. Po vojni mu je bilo namreč zagotovljeno mesto predsednika v znak priznanja, a je Francija svojo obljubo prelomila, in to je starega moža nad vse užalostilo in potrla.

POMOTOMA ZASTRUPILA OTROKA

Chicago, Ill. — 5 letno Virginijo Waytula je bolel vrat in mati je segla v omaro po zdravila za grgranje. Pomotoma pa je vzela steklenico s strupom in ne da bi pogledala, ga je dala deklici. Uporaba pa je imela za posledico dekličino smrt.

KDO JE ODLOČIL ZMAGO

Niti Amerika s svojimi četami in orožjem, niti Anglija niste toliko pripomogle do zmage, kakor je stari Clemenceau.

Pariz, Francija. — Kakor navadno pri vseh velikih močeh, so tudi zdaj pri Clemenceauju prišle šele po njegovi smrti na dan zasluge, ki jih je imel v svetovni vojni za Francijo in za zavezniške armade sploh. Neki poročevalec je vprašal bivšega nemškega prestolonaslednika, Friderika Viljema, kdo, po njegovem mnenju ima največ zaslug, da je bila v vojni Nemčija poražena. Pričakoval je za gotovo, da se bo odgovor glasil, da je Amerika k temu pripomogla. A v njegovo začudenje je odvrnil prestolonaslednik: "Georgeu Clemenceauju gre pri tem največja zasluga. Niti Wilsonovih 14 točk, niti Amerika z vsemi svojimi armadami in orožjem, niti ne angleška blokada, vse to ni Nemčiji daleko toliko škodovalo, kakor ji je stari mož, ki je tedaj sedel na stolu ministerskega predsednika v Parizu. Vsak drugi mož bi ob izgubah, ki so zadele Francijo, obupal na njegovem mestu. Njega pa to nasprotno ni najmanjše potrla, ampak je s svojim ognjem in navdušenjem podžgal francoski parlament, da se je odločil, za novo delo in nova podjetja, ki so končno uničila Nemčijo. Ako bi Nemčija imela med vojno takega moža, kakor je bil Clemenceau, bi bila vojna popolnoma drugače izpadla."

PITTSBURŽANI POZOR!

Podružnica Slov. Ženske Zveze, števil. 26, v Pittsburghu, priredi 28. nov. na Zahvalni dan v Slovenskem domu na 57. in Butler street dve igri in plesno zabavo. Ena igra je v slovenskem jeziku, druga v angleškem. Zabave bo za vse dovolj, pridite polnoštevno. Začetek ob 7:30 zvečer. Vstopnina 50c za osebo. Med dejanji že nad vse užalostilo in potrla.

NAZNANILO

Sprejeli smo

KNJIGE

Mohorjeve družbe ZA LETO 1930.

Zbirka vsebuje sledeče knjige:
Koledar za leto 1930.
Slovenske večernice 82. zv.
Zgodovina slovenskega naroda, Dr. J. Mal.
Grče, povest.
Življenje svetnikov 6. zv.

Cena peterim knjigam s poštnino vred

\$1.25

Imamo v zalogi tudi veliko pratiko, cena 20c.

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

KRIŽEM SVETA

— Madisonville, Ky. — Neki črnc je ustrelil tukajšnjega policijskega načelnika, a je njega samega dohitela ista smrt, ki so mu jo zadali nasledujoči stražniki.

— New York, N. Y. — Kakor se je izrazil podpredsednik General Development Co. iz Connecticut, bo njegova družba v kratkem pričela graditi štiri aeroplane, ki bodo zmogli, nositi po 206 potnikov.

— New York, N. Y. — Štirje ruski avijatiki, ki so na potu okrog sveta na aeroplanu "Sovjetska dežela" preleteli Ameriko, se v sredo opravijo preko morja na pot v Evropo in v domovino.

— Clarion, Ia. — Rekord v ženitvi je dosegla Mrs. Al Aldrich; tekom 10 mesecev ima namreč že tretjega moža. Prvi je umrl, od drugega je vzela razporoko in zdaj si je pripeljala tretjega za dom.

— Jeruzalem, Palestina. — Neki arabski mladenič je napravil atentat na angleškega vladnega sodnega svetnika, M. Bentwicha in ga s strelom iz samokresa ranil v nogo. To je bil prvi napad na angleškega uradnika, odkar trajajo palestinski nemiri.

SENATORJI DOBILI POČITNICE

Washington, D. C. — Senatorji bodo imeli priložnost teden dni za počitek in za svoja privatna opravila. V petek dopoldne ob 10. uri se je njih zasedanje končalo in zbrali se bodo zopet 2. decembra.

SLEPARIL PRI DAVKIH

Chicago, Ill. — Davčni asessor, Gene Oliver, je obdolžen od zveznih oblasti, da se je izognil plačevanju davkov z napačno navedbo svojih dohodkov. Tekom zadnjih treh let je na ta način priselaparil okrog 42 tisoč dolarjev. Bil je aretiran.

DIVJAŠKA OSKRUMBA CERKVE

Neznana divjaška tolpa cerkev oropala in onečastila. — Svete knjige zažgali. — Oltar posuli z ostanke cigaret.

Evanston, Ill. — V noči od sobote na nedeljo so neznani storilci vdrli skozi okno v pritličju v tukajšnji cerkev St. Mary's in je niso samo oropali, ampak tudi brezobzirno onečastili. Ustavili so se najprej v zakristiji, kjer so izvlekli iz predalov omare vsa cerkvena oblačila in prte, jih razmetali po tleh in pohodili. K sreči pa niso našli skritega predala, v katerem so se nahajali dragoceni kelih, monstrance in druge svete posode. Nato so se spravili nad nabiralnike za milodare, katere so s silo odprli in pobrali denar iz njih. Ker pa so si hoteli svetiti pri svojem delu, so pobrali z oltarja sveče. Bodisi, da jim ta razsvetljava ni zadoščala, ali pa so hoteli pokazati svoje surovo divjaštvo, nabrali so množico mašnih in molitvenih knjig in jih zažgali v cerkvi. Pri oltarju so morali imeti precej opravila, kajti vsa oltarna miza je bila naravnost posuta z ostanke cigaret. Enako so bili raztreseni tudi ostanke po celi cerkvi, kar kaže, da je bilo udeležencev več oseb in da jim je opravilo vzelo precej časa.

POZDRAV IZ AVSTRALIJE

Iz zapadne Avstralije smo prejeli te dni zanimivo pismo rojaka Ivana Matevžiča, ki si naroča list "Am. Slovenca" in obenem pošilja vsem ameriškim Slovincem iskrene pozdrave iz daljne Avstralije. Slovence dobiš res kjerkoli hočeš na svetu! Rojaku Matevžiču tudi mi pošiljamo najprišrenejše pozdrave čez Tih ocean in obenem se priporočamo, da od časa do časa pošlje iz Avstralije kak dopis, o tamšnjih razmerah in življenju sploh.

Kdor v Amer. Slovincu" oglašati, se mu kupec takoj oglasi!

Iz Jugoslavije.

RAZNE NOVICE IZ DOLENJSKIH KRAJEV. — TRAGIČNA NESREČA KMETA IZ SLAP. — PRIPRAVE ZA RIMSKO ROMANJE. — RAZNOTERE DRUGE ZANIMIVOSTI IZ STARE DOMOVINE.

Novice z Dolenjske. Novo mesto, 7. novembra. — V kandijsko bolnico so prepeljali težko ranjenega 33letnega Ivana Brezoviča, kurjača v črnomeljskem premogovniku, doma iz Vrbovske na Hrvaškem. Zaposlen je bil v rovu pri črpanju vode z motorno črpalko. Iznenada se je pri tej snel jermen in udaril na motor, da se je odprla pipa za bencin, ki se je takoj vnel. Plameni so hipoma objeli Brezoviča, da je bil ves v ognju. V bližini ni bilo nikogar, ki bi mu pomagal. Imel je še toliko pristočnosti duha, da je slek med begom iz gorečega rova suknič in se tako ubranil hujskih opeklin. Ko je prišel iz rova, se je nezavesten zgrudil. Prvo pomoč so mu nudili njegovi tovariši. Vodstvo rudnika pa je dalo težko ranjenega nemudoma prepeljati v Kandijsko, kjer se nahaja sedaj v zdravniški oskrbi.

Ivan Povše, posestnikov sin, star 25 let, iz Zagrada pri Šmarjeti, se je namenil okoli 9. zvečer v bližino vas Zbure po cigarete. Kupil si je tobaka, vžigalice in več drugih potrebščin, naker je počakal tovariše iz domače vasi, ki so vsovali v Zburah. Korakajoče proti Zagradi, jih je nenadoma obkolila gruča fantov. Eden od njih je skočil proti Povšetu in mu zasadił gnojne vile v levo stran prsi tik nad srcem. Napadalec je Povšeta z vilami še enkrat sunil in ga zadel v desno roko. Povše je imel še toliko moči, da je zavpil: "Zabodel me je!" Potem se je onečastil. Njegovi tovariši iz domače vasi so ga z velikimi težavami prinesli vsega okrvavljenega domov, kjer so ga takoj naložili na voz in pripeljali v novomeško bolnico. Proti napadalcem je uvedeno kazensko postopanje.

Osemletni učenec Vladislav Oklešan iz Lok pri Prečni je našel na cesti iz Prečne proti Loki dinamično patrono in jo je v svoji otroški naivnosti mislil uporabiti za igračo. Zabil je v patrono žebelj. Močna eksplozija ga je vrgla na tla in mu odtrgala na levi roki tri prste, na desni pa dva težko poškodovala. Deček je pri tem zadobil tudi občutno poškodbo na levi nogi. Tudi njega so pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijsko.

Smrti padec. Ljubljana, 8. nov. — Tragična nesreča se je pripetila na Martinovi cesti. Zakrivila jo je neprevidnost.

Kmet Ignac Demšar, 52letni posestnik iz Slap št. 19 pri Devici Mariji v Polju, je pripeljal z vozom zelje na tovrstni kolodvor. Z njim sta bila še sin in hči. Demšar je pustil sina in hčer z vozom pri mitnici za prelazom na Martinovi cesti, sam pa je zlezal na nasip in od tam na most preko ceste, da bi

poiskal kraj, kjer nakladajo zelje.

Most sedaj ravno popravljajo in je promet pod njim začasno zaprt. Preko mostu je tedaj privozila lokomotiva. — Demšar se je ustrašil in boječ se, da ga ne bi povožila — saj je stal sredi proge — se je lokomotivi umaknil s tira. Toda tako nerodno in neprevidno, da je s tira stopil v odprtino sredi mostu in strmoglavil navzdol, na cesto.

Mož si je pri padcu zlomil tilnik in obležal na mestu mrtev. Pritekli so ljudje in mislilec, da je Demšar le nezavesten, so poklicali po telefonu reševalni avto. Ta je res prišel, toda reševalci so morali žal prestrašeni hčeri in sinu pojasniti, da je njun oče resnično mrtev.

Zlatomašniškega jubileja. Pija XI. se udeležil delegacija Slovincov pod vodstvom ljubljanskega in mariborskega škofa. Doslej je pripravljenih toliko izletnikov, da se bo romanje gotovo vršilo od 18. do 23. decembra.

Gozdar obstrlel očeta in sina. Kmet Pavel Žalac iz Cefinograda pri Slunju na Hrvaškem je s svojim sinom Jankom nabiral v gozdu drva. Na potu domov ju je srečal gozdar Dane Matešič. Oba, kmet in gozdar, sta se radi teh drv močno sprla. V prepriču je gozdar uporabil orožje in obstrlel ter težko ranil očeta in sina. Oba ranjena kmata so prepeljali v bolnišnico v Karlovec.

S kropom se je polila. V Laškem je skušala v pondeljek, 4. nov., 5letna rudarjeva hčerka Justina Pajkova potegniti lonec z kropom z ognjišča. Pri tem pa se ji je lonec z vrelo vodo prevrnil in jo je krop oparil po desni roki. S strašnimi opeklinami je bila prepeljana v celjsko bolnico.

Za mrtva proglašena. Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglasita za mrtva Jožef Novčan in Zadobrave, ki je odšel 1. 1911 v Baden pri Dunaju, odkoder se ni vrnil, in kovač Franc Vrečar iz Sv. Lovrenca pod Prožinom, ki je že leta 1884 neznano kam izginil.

Nesreča ne počiva. Ponesrečil se je v torek, 5. novembra ponoči g. Fr. Pavlič, župan iz Smartna v Tuhinju. Ko se je vračal iz Kamnika, kamor je peljal les, je prišel pod voz. Kolo mu je desno uho popolnoma odtrgalo.

Nogo si je zlomil pri padcu na močno opolzki poljski cesti, ki vodi iz Studencev v Radvanje, 33letni gostilničar Adolf Anderle. Prepeljali so ga v bolnico.

VABILO na VELIKO JESENSKO VESELICO "BARN DANCE"
ki jo priredi društvo sv. Petra in Pavla, števil. 66, J. S. K. J.
v sredo 27. novembra 1929 pred Zahvalnim dnem v Slovenia dvorani na North Chicago St. JOLIET, ILLINOIS.
Prava kmetaka zabava kakoršne še ni bilo v naši naselbini. Za ples bo igrala znana popularna godba "Barn Dance Orchestra". Pridite vsi in pripeljite seboj svoje družine! Najsrečnejši možki dobi purana, najsrečnejša ženska dobi gosko. Začetek točno ob 7:30 zv. — Ne pozabite nocoj naše veselice!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponekdikov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: CANAL 0098

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta \$2.50, Za Chicago, Kanado in Evropo \$6.00, Za celo leto \$3.00, Za pol leta \$1.50

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Zemlja in ljudje v Čehoslovaški

Čehoslovaška republika obsega 140,000 stirijskih kilometrov, na katerih živi 13,800,000 ljudi. Država je sestavljena iz zelo raznolikih pokrajin: stara kraljevina češka je podobna kotli, ob čigar robovih tečejo gorovja, po sredi pa reka Vltava; Moravska je rodovitna kmečka dežela; Slovaška pa meji na Donavo in se razteza pod Karpaty do Podkarpatske Rusije, dežele, ki je tudi vključena v meje republike. Na tem ozemlju biva narodno precej mešana ljudstvo. Čehov in Slovakov je 8,800,000, to je skoro dve tretjini. Zelo močna je nemška manjšina, ki šteje 3,100,000 duš in biva v sklenjenem ozemlju na severu države v predelih pod sudetskimi gorovjem, v jezikovnih otokih pa razsejana po Moravskem in Slovaškem. Madjarov je 750,000 ob Donavi in po mestih slovaške dežele. V Podkarpatski Rusiji je okoli pol milijona Ukrajincev, v Karpatih in Sleziji pa 75,000 Poljakov.

Čehi in Slovaki, ki tvorijo dv tretjini večino in ki vodijo državo, imajo težko nalogo, dati narodnim manjšinam, kar jim po naravnem pravu gre. Priznati moramo, da so to težko, a lepo in za mir med narodi tako koristno nalogo v glavnem dobro rešili. Vse narodne manjšine imajo ljudske določbe v materinskem jeziku, kjer starši to zahtevajo. Nemci, Madjari in Rusini imajo srednje, obrtne, kmetijske šole, učiteljske zavode in denarne prispevke — po istem ključu in za isto številno prebivalstva kot Čehi in Slovaki, seveda vse v materinskem jeziku. Razen tega imajo Nemci dve nemški visoki šoli.

Katerim stanovom pa pripada prebivalstvo? Šest milijonov je kmetovalcev, to se pravi, ljudi, ki so zaposleni v kmetijstvu. Mogočno so razvite obrti, trgovina in industrija, saj se od njih preživlja 5 in pol milijona ljudi. V javnih službah je 750,000 ljudi, pri hišnih in drugih delih pa 1,430,000 ljudi. Te številke nam kažejo, da ima Čehoslovaška zelo razvito industrijo, tako da v tem med novimi državami prvači. Čehoslovaška, ki leži med agrarnimi državami Romunijo, Poljsko, Madjarsko in Jugoslavijo, jim je naravni tvorničar in dobavitelj za mnoge industrijske proizvode. Če premislimo, kaj to pomeni, bomo brž uvideli, zakaj gre čehoslovaška politika za tem, da se te države (izvzemši Madjarsko) tesneje naslonijo eno ob drugo. Zakaj prva krepka podlaga Male antante, kateri načeljuje Čehoslovaška, je ta, da so se vse tri članice Male antante, Čehoslovaška, Romunija in Jugoslavija, zavezale, da bodo skupno branile mirovne pogodbe, ki so nekako evropske gruntno bukve, v katerih je vknjiženo, koliko ozemlja pripada vsaki državi. Če bi kdo hotel te vknjižbe brisati in popravljati, bi zadel ob odpor cele antante. Druga močna podlaga Male antante so skupne gospodarske koristi. Čehoslovaška izvažava v Romunijo in Jugoslavijo svoje industrijske izdelke, uvažava pa iz njih kmetijske pridelke. Poleg srčnih vrzov so skupne koristi najboljše cement za zaveznitvo med državami. Tu se nam spet kaže, kako močno vpliva gospodarski položaj države na vso njeno zunanjo politiko.

Rekli smo, da je čehoslovaška industrija močna. V premošnjih je zaposlenih 130,000 rudarjev. Razen premoga kopljejo tudi železno rudo, svinec, grafit in v Joahimovu je ležišče rude, iz katere izdelujejo dragoceni radij, in sicer je to ležišče največje na svetu. Močni sta kovinska in strojna industrija, ki zaposlujeta 320,000 delavcev. V predilnicah in tkalnicah, kjer se izdeluje izborno češko platno in sukno, dela 280,000 ljudi. Zelo slovijo tudi tvornice za steklo in one za porcelan. V tesni zvezi s poljedelstvom je obsežna industrija za pivo (plzensko pivo ima svetoven glas) in sladkorna industrija, ki je zelo važna za izvozno trgovino.

Kmetijstvo je v Češki in na Moravskem lepo razvito, na Slovaškem pa, ki je naravno revnejša, bolj zaostala, je še na precej nizki stopinji. Na Češkem in posebno še na Moravskem je kmet strokovno naobražen, gospodari umno in na-

predno. Kdor je kdaj videl vzorna posestva južnočeških in hanaških seljakov, zna ceniti umnost in teženje po napredku, ki se izraža na krasno obdelanih poljih, umetno zasajenih gozdovih, strokovno negovanih sadovnjakih, modernih hlevih in ličnih, snažnih hišah. — Dežela prideluje žita vseh vrst, a ne dovolj, ampak ga mora uvažati. Zelo veliko pridelajo krompirja, katerega del gre v tvornice za spirit. S hmeljem zalagajo pivovarne, s sladkorno peso pa tovarne za sladkor. Živinoreja je lepo razvita, a vendar morajo lep del klavne živine uvažati — iz Romunije in Jugoslavije.

Ta splošna slika nam kaže, da je Čehoslovaška naravno bogata država z razvito industrijo in naprednim kmetijstvom, ki pa ne more povsem kriti potreb domačega trga.

DRŽAVLJANOM VOLILEM ZELEZNEGA OKROŽJA! Ely, Minn.

Zopet se bližajo mestne volitve. Slovenci kot navadno imajo zbrane svoje kandidature, da jih zastopajo na političnem polju.

Velikanski je pomen bližajočih se volitev za prebivalstvo malih mest železnega okrožja; zdi se pa, da se le malo ljudi tega zaveda. Tajne sile velikih družb delujejo z vso silo, da dobijo svoje zastopnike v mestne urade. Ako se jim posreči to, bo prišel v par letih preobrat, stokrat hujši od onega, ki je zrevolucioniral železno industrijo ter odsvolil tisoče in tisoče rudarjev od dela.

Čuj, volilec, in stoj na straži, bliža se odlučni boj! En sam udarec in mesta železnega okrožja bodo uničena; manjša skoro popolnoma. Kar stremijo veliki operatorji železnih rudnikov je, da se spremeni, oziroma zniža davčna vrednost rudnin (ad valorem tax) od 50% doli do 33%, kar bi pomenilo toliko kot znižati davek družbam za eno tretjino, obratno bi se pa zvišal davek lastnikom domov in zemljišč, dočim bi tudi njih vrednost padla.

Tako znižanje bi imelo velikanski učinek na municipalne in šolske naprave, katere so zrastle v zadnjih desetih letih ter so povečini še ogromno zapadle. Te naprave so bile zidane na temelju davčne vrednosti bogatih skladov rude, katero črpajo dan za dnevom rudniške družbe. Dohodki mest so odvisni tudi od prebivalstva, ki po številu regulira gotovo mejo, do katere se more davek nalagati "per capita tax". Tih, kot tajna zloba se ruje, da se spremeni "ad valorem tax". Ako ne bi zastopniki mest tako energično nastopili, bi se to zgodilo ob zadnjem zasedanju državne zakonodaje. Takrat so bila mesta polnomočno zastopana, zato pa zdaj delujejo s podvojenjo močjo poslušajoč s vseh sredstev, da si pridobijo svoje zastopnike v mestne urade.

Ali bo ljudstvo volilo take zastopnike? Vprašajmo se, kaj bo posledica... Davčni dohodki mest in šol se ne bodo skrčili samo za polovico. Več, mnogo več. Zakaj? Na stotine ljudi, ki so zaposleni po mestnih in šolskih napravah, bodo izgubili delo. Sami trpin, pijonirji, na stotine Slovencev, ki so žrtvovali svojo mladost in tako gradili s svojim znojem ogromno industrijo, se bodo morali na starost izseliti iz kraja, kateremu so ustvarili civilizacijo. Za njimi pa bodo primorani odhajati vsi tisti, iz katerih je izčrpana produktivna sila. Zakaj želja operatorjev je, da se zmanjša število prebivalstva — s tem pa padel "per capita tax". Vse breme bo pa padlo na mesta, ker s tem bodo izgubila vseh dohodkov. Bogata železna ruda pa bo ginila v večjih množinah iz železnega okrožja.

Vse to lahko učinkuje, da bo padla cena zemljišč in domov. Ubogo delavstvo, ki si je gradilo domove s krvavim znojem, investiralo vse svoje premoženje v borna stanovanja, bo prisiljeno žrtvovati se tisto bore malo, kar si je priborilo poleg življenjskega obstanka.

Delavci in mali trgovci! Volite! Pomislite dobro, kaj pomeni voliti. Ali sebi dobro, za ljudsko upravo, za svojo lastno upravo, ali pa voliti za upravo tistih, ki stremijo za tem, da vas izženejo iz kraja, katerega ste vi sami ustvarili. Zapomnite si, da se davek razpisuje od glave in kadar bo vaša produktivna sila izčrpana, edina pot bo ven iz absolutne monarhije.

Ameriški državljan.

KAKO JE BILO NA VESELCI DRUŠTVA SV. CIRILA IN METODA?

Zadnje nedeljo večer je priredilo društvo sv. Cirila in Metoda št. 33 ZSZ, svojo običajno letno zabavo s plesom. To društvo je najmlajše društvo v naši nasebini, ki se pa vsled agilnosti in delavnosti svojih članov prav hitro razvijava in raste v članstvu od meseca do meseca, tako da ne bo dolgo, ko bo došlo druga naša bratrska društva v nasebini.

Zabava, ki jo je to društvo priredilo zadnje nedeljo, je bila prav številno obiskana od občinstva. Spodnja dvorana je bila polna rojakov in rojakinj, da niti ni bilo najti več mesta za poznejše goste. Je to dokaz, da je društvo postalo znano in popularno, drugače bi ne bilo take številne udeležbe. Društvo je pa tudi poskrbelo za prav prijetno in dobro postrežbo v vseh ozirih, tako je tudi, kar se tiče postrežbe, bilo občinstvo prav zadovoljno in že v naprej se lahko reče, da kadar se bo sv. Ciril in Metoda št. 33 ZSZ, zopet oglašil s kako svojo prireditvijo, da se bo zopet občinstvo rado odzvalo z udeležbo. Da je bila postrežba tako zadovoljliva in točna, gre kajpada zahvala agilnemu odboru društva, ki se res ne prestanto trudi, da bi društvo v vseh ozirih, tako gmotno kot v članstvu, kar najbolj dvignil na višjo stopinjo.

Z nedeljsko zabavo je društvo storilo lep korak naprej. Marsikdo je to društvo spoznal na zadnji prireditvi in se bo brezdvomno začel zanimati zanj in tudi pristopil vanj. Velika pridobitev je torej v moralnem, pa tudi v gmotnem oziru, da ima društvo bilježiti lep uspeh. Le tako naprej dr. sv. Cirila in Metoda! X.

FARNI BAZAR IN KRONIKA SLOV. NASELBINE V KANSAS CITY.

Kansas City, Kans.

Župnija cerkve sv. Družine se že več časa pripravlja na jesenski bazar, kateri se bo vršil v cerkveni dvorani 513 Ohio Ave. Začel se bo na Zahvalni dan 28. t. m. in zaključil 30. novembra. Na Zahvalni dan naše pridne žene vabijo nas na prav dobro in okusno purmanovo večerjo, katere se bo servirala od 5. ure do 9. večer. Kakor po navadi, razni štanti za mlade in stare bodo nakladani z bogatimi in lepimi dobroti, kateri se bodo prodajali po prav nizki ceni in osredili marsikaterega udeleženca.

Na soboto zvečer, zraven tega bazarja, vse tekme (contests) naših deklet in šolske mladine se razpečati, in vsak, ki prinese največjo vsoto denarja, se mu da nagrada. Tako n. pr. te-le gospodične pridno tekmujejo za krasen in dragocen demanten prstan: Josephina Drčar, Mary Novak in Anna Knaus; naši dečki tekmujejo za "bicycle" in ti to: Anton Svab, Anton Križ, Charles Lužar, Charles Bajuk, John Anžiček, Julius Novak, Chas. Štivec in Joseph Štampel; deklici Kristina Petrič in Frances Kovač tekmujejo za zapestno uro.

Na 13. novembra t. l. imeli smo v naši cerkvi slovensko dušnično, pontifikalno sv. mašo, katero je daroval naš škof Francišek Johannes za vse rajne škofo in duhovnike naše škofije ob veliki udeležbi duhovnikov in laikov. Sani duhovniki so lepo peli koralno

mašo pod vodstvom in orgljanjem enega svojega duhovnika.

V tem zadnjem poletju imeli smo veliko mrličev v naši fari. Med temi so trije nam vsem dobro znani in priljubljeni farani, ki so šli v večnost po svoje večno plačilo: Paul Šterk, 23 let star, je umrl 25. avgusta; George Veselič v starosti 56 let, umrl 25. septembra; Terezija Novak, 58 let stara, je umrla 25. oktobra. Čudno, vsi ti trije so umrli na 25. dne meseca eden za drugim, in vsi zapuščajo tukaj zalujočo in potrto družino. Naše sožalje jim in večni mir rajnim!

V tem času zadobili smo pa tri nove družine v našo sredjo: Peter Šerčer ml., dobro znan sin tukajšnjega Petra in Neže Šerčer, ki se je poročil z Marijo Štivec; Joseph Drčar ml., sin našega zvestega farana Jožefa in Terezije Drčar, si je poiskal in našel nevesto v So. Chicago; Anton Križ se je pa sem preselil iz Joliet, Ill., s svojo družino. Vsem tem želimo obilo sreče in veselja.

Naročnik.

KAJ JE NOVEGA V JOLIJETU?

Joliet, Ill.

Za veliko jesensko veselico društva sv. Petra in Pavla št. 66 JSKJ. je vse pripravljeno. Rečemo lahko, da take veselice še ni bilo v Jolietu. Na to veselico se pričakuje vsa nasebina, večje zastopstvo okr. in mestnih uradnikov. Pridite gotovo tudi vsi, ki citate te-le vrstice! Preberite dobro tudi oglaš v Amer. Slovencu na prvi strani te številke!

Zadnje sredo sta bila poročena v cerkvi sv. Jožefa g. M. Gregorash, sin družine Mich. Gregorash na Elizabeth St., z gdč. Louise Kobe, hčerjo družine J. Kobe, tudi na Elizabeth St. Zenoitovanje se je vršilo na domu ženinihovih staršev. Udeležba je bila velika, kar priča, da je družina priljubljena v nasebini in da imajo določil znanecv in prijateljev. Mlademu paru vso srečo in obilo blagoslova v novem stanju!

G. Anton Stonich, slov. kontraktor, je prejel v soboto, 23. nov., permit ali stavbinsko dovoljenje od mesta za popravilne urada KSKJ. na 1004 No. Chicago St., katerega bo stala, kakor pravijo, okrog \$10,000. Nov dom si zida naš rojak John Filak na Highland Ave. Novi dom bo nekaj krasnega. Pozdrav vsem in na svideenje na veselici društva sv. Petra in Pavla! Poročevalac.

IZ URADA DOMA SLOVENSkih DRUŠTEV.

Denver, Colo.

Naznanja se vsem članom in članicam onih društev, ki so delničarji Doma slovenskih društev, da je odbor sklenil na svoji redni seji dne 7. oktobra, da bomo imeli letno glavno zborovanje ali konvencijo dne 15. decembra t. l. v lastnem

Domu. Zatorej se prosi odbor-nike(ce) in novo izvoljene zastopnike(ce), da se zagotovo udeležijo tega zborovanja ali konvencije točno ob 2. uri popoldne, to je 15. decembra, in ne, kakor je bila včasih naveda, da so nekateri prišli ob 6. uri zvečer in potem smo morali zborovati do 2. popolnoči. Zlasti letos utegne biti zborovanje precej dolgo, ker bo razmotiranje o zidanju novega Doma.

Nadalje se prosi člane in članice, da ako kateri želi postati oskrbnik Doma za prihodnje leto, lahko se priklasi. Vsak član(ica) onega društva, katero je delničar Doma, ima pravico kandidirati za oskrbnika. Zglasi se naj na moj naslov pismenim ali osebnim potomo najkasneje do 10. dec.

Dalje se prosi vse tajnike in tajnice, da naredijo svojim zastopnikom(cam) poverilne liste, kateri morajo biti podpisani od predsednika(ce), tajnika(ce) in blagajnika(ce) in nositi mora utisnjen društveni pečat. To je bilo sklenjeno na zadnjem zborovanju ali konvenciji, katere je bila l. 1928. To zato, da se ne naredi kaka pomota.

Pozdravljam vse rojake širrom Amerike, posebno pa rojake v Denver, Colo.

Geo. Pavlakovič, tajnik, 4459 Pearl St.

IZPREMEMBE MODE ŠKODUJEJE DELAVKAM

New York, N. Y.

Domnevalo bi se, da modne "kaprice", ki uvajajo vedno kaj novega na trg, so dobre za delavke in da pripomorejo do večjega zaposlenja. V resnici je pa ravno narobe. Kakor je namreč neka ženska delavska organizacija ugotovila z raziskavanjem, so nenadni preokreti v modi škodljivi za delavke in imajo za posledico izgubo dela ali vsaj samo delno zaposlenje. Tako so dognali, da pretežna večina delavk pri izdelovanju perila, tkanin in klobukov zasluži manj, kakor \$1000 na leto. Polovica ostalih manj kakor \$800, in mnoge niti ne \$600.

GROZI, DA BO IZDAL SOVJETSKO PROPAGANDO

Pariz, Francija.

Bivši ataše pri sovjetskem poslaniku v Parizu, Geo. Bessedovski, je od sovjetske vlade zaradi veledajde obsojen na smrt, ako se še kdaj povrne v Rusijo. Kakor pa se je izrazil, mu še na misel ne pride, da bi še kdaj šel v Rusijo, pač pa grozi, da se bo nad sovjeti maščeval na ta način, da bo izdal vse njihove tajne špijone, ki vršijo boljševiško propagando v Avstriji, Poljski, in Japonskem in drugih deželah.

Sorodniki ljubijo sorodnike po največ radi novecv, le zlo-pek je to, da je največ sorodnikov revnih.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

PODLISTEK

Dr. Ožbolt Ilaunig:

KAPELŠKI PUNT

"Bog mi odpusti grehe in Devica Marija bodi mi milostna," tako je na pol tiho molil; "jaz nisem kriv, ampak tisti, ki mi je to ukazal."

Previdno stopa po lestvici dol in pobere v naglici še vse tablice, ki so visele na steni blizu oltarja. Ker se je bal, da bi ga med potjo ne zasacil kdo in videl, ko nosi večjo butaro, je spravil vse v zakristiji v poseben predal in ga zaklenil. Kakor je prišel, tako je zopet odšel. Ko je bil že blizu durí, sliši šum in zdelo se mu je, kakor bi nekdo zunaj hodil. Četudi je bil mežnar hraber in večkrat po noči v cerkvi, ga je vendar spreletel strah, misleč si, da ga je vendar kdo zalezoval. Zato skočil hitro k vratom, in jih odpre in gre dol po

stopnicah, ne da bi zaklenil vrata za seboj. Ko je bil že na cesti, se je ogledal, a ni videl nikogar. Sele sedaj se je spomnil, da ni zaklenil cerkvenih vrat, toda ni se upal vrniti. Tolažil se je, da itak zgodaj vstane, ko gre zvoniť juternico, tačas pa vendar nihče ne pride v božji hram.

Pisar Robert je imel v svojih mislih vedno le Fanikine besede. Polastilo se ga je neukrotljivo poželjenje in bil je brez vsake volje. Pred očmi mu je bilo vedno njeno lice, videl je v duhu njene krasne oči in njeno vitko telo, po ušesih so mu zvenele njene sladke besede, in čutil je njen dih na svojem licu.

"Prstan hoče imeti in potem uživam vso srečo. Da, Fanika, za te storim vse, samo, da se mi ne izneveriš. Sedaj je ugodna prilika, da grem v cerkev. Ravno Marijin prstan ji hočem prinesiti, zakaj to bo njeno največje veselje. Lesnemu kipu v cerkvi je itak nepotreben!"

stopi domu in vzame ključe, jih vtakne v žep ter stopa ob hišah proti cerkvi. Že je v njeni bližini, ob desni in levi so grobovi, debel sneg pokriva posamezne hribočke. Toda Robert ne gleda na nobeno stran. Nekako mrzlo mu je pri srcu, zato stopa urno naprej. Zdačji obstoji ter posluša. Ali ni sedaj nekdo zaprl cerkvena vrata? Ali ne stopa nekdo po stopnicah? Toda naenkrat je vse tiho; saj ni nič, misli si, strahopetnež si. Sedaj je prilika, le hitro, drugače ne bo nič. Fanika nestrpno čaka.

Le nekaj korakov še in že stoji pred cerkvenimi vrati. Hlastno seže po ključih, privleče največjega, ga pomerja, toda ta ni prijel; vzame drugega, tudi ta ni pravi; seže po tretjem, poskuša, toda duri se ne odklenejo. Ves razburjen pritisne na ključ in glej — vrata se odpro. Kako je to mogoče, si misli Robert, toda kmalu se pomiri, čes, mežnar je pozabil zakleniti vrata. Polagoma stopa v cerkev; vse je mirno, ničesar sumljivega ni videti ali slišati. Večna luč brli pred oltarjem, v slabem svitu vidi Robert Marijin obraz. Resno ga gledajo trde oči, ja, skoro karajoče, in Robertu se zdi, kakor bi mu kazala z roko;

Ne dotakni se me, hudobnež, tvoja nesreča je in še nekoga! Toda Robert si za trenutek zatisne oči; noče gledati tega obraza. On ima odprte oči le na prstan, katerega kamni se svetijo v odsevu večne luči. Zdačji vzame lestvico, po postavi h kipu in stopa po njej navzgor.

Kaj zapazi? Marijin kip nima več svojega prejšnjega oblačila, navadno belo obleko nosi, — tako tedaj, župnik je zopet ravnal na svojo pest! Ravno prav, kdor je vzel obleko, snel je tudi prstan, mislil si je.

Hitro stegne roko po prstanu, da bi ga snel, toda trdo se je držal prsta. "Stoji!" pravi mu neki tajstveni glas; "še je čas, da odnehaš od oskrbume, zapusti božji hram, reši se!"

"Le vzemi; sedaj imaš priložnost, potem nikoli več! Kdo ve, da si ti vzel prstan," šepeta mu nekdo od druge strani.

"Božje stvari krađes, odrevenele ti bodo roke, izgubljen si!" "Nič ne premissijuj, zgrabi, potegni, kako se bo veselila tvoja izvoljenka, razprostrla bo roke in v njenem objemu boš srečen!"

Strašno prevzame Roberta, še enkrat stegne roko, čuti, kakor bi ga nekaj vlekel nazaj, zopet od druge strani ga tišči bliže. Zdačji se zasveti prstan, tako je lep, ni mogoče ga pustiti. Fanika bo vsa iz sebe in za ta dar dobi on njo. Hlastno zagrabí prstan in ga potegne z roke, sedaj ga ima med prsti.

"Gorje tebi," sliši Robert iz višin, "proklet si!"

Naglo stopi na lestvici dol, ne upa si pogledati v kip, hitro zapusti cerkev ter beži mimo nje med grobovi. Neka tajna groza ga objame — vse je mirno. Zdačji udari polnoči, otožno se razlegajo udarci po temno tihi noči. Toda Robert stopa urno naprej, ne upa si pogledati ne na desno, ne na levo in ne nazaj. Tam pred vhodom vidi grob, sveč grob, ne pokriva ga še sneg. Kaj je to? Ali se ne dviga nekaj iz njega, vedno višje in višje, bela postava, ki stega roko vedno bliže njemu in mu grozi?

"Beži," pravi mu neki glas; "ukradel si Marijin prstan, mrtvi vstajajo, da te zasledujejo, zakaj strašen je ta zločin!" Iz groba se dvigne cela postava in Robertu se zdi, kakor bi stopala proti njemu.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

ŠNOSLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Faidiga, 319 W. 2nd St., Leadville, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, Attorney at Law, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 949 Washington St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st Str., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

UPADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovence", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavni tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji prikljopijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCIM, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

FINANČNO POROČILO Z. S. Z., ZA MESEC OKTOBER, 1929.

PREJELI OD DRUŠTEV:

Št. dr.	Smrt. sklad	Boln. sklad	Poškod. sklad	Onemog. sklad	Strošk. sklad	Skupaj
1.	172.96	142.20	21.00	4.20	153.00	493.36
3.	235.63	216.40	29.70	5.94	222.25	709.92
4.	41.01	32.00	4.10	.82	32.25	110.18
5.	139.06	130.00	16.50	3.30	123.50	412.36
6.	27.13	27.30	3.10	.62	23.25	81.40
7.	179.00	100.30	14.80	2.96	111.80	408.86
8.	31.71	39.90	4.50	.90	32.25	109.26
9.	72.43	78.60	10.60	2.14	78.75	242.52
11.	28.66	28.40	3.80	.76	28.50	90.12
13.	12.27	12.80	1.60	.32	12.00	38.99
14.	62.52	79.00	7.40	1.48	54.50	204.90
15.	44.78	43.60	3.60	.72	26.00	118.70
16.	202.60	190.10	26.70	5.34	199.75	624.49
17.	33.05	40.20	4.60	.92	33.00	111.77
20.	26.64	21.70	3.10	.62	23.25	75.31
21.	49.58	71.50	6.90	1.38	50.75	180.11
22.	89.63	83.70	7.90	1.60	60.00	244.83
23.	54.50	45.50	5.40	1.10	41.25	147.75
24.	30.56	22.00	3.60	.72	27.00	83.88
25.	31.93	41.10	3.70	.74	27.25	104.72
26.	38.52	50.40	3.80	.76	26.50	119.98
27.	23.54	31.40	2.20	.44	26.50	84.08
28.	17.72	16.30	2.10	.42	15.75	52.29
29.	94.73	72.50	10.30	2.06	77.25	256.84
30.	79.25	70.50	5.50	1.10	38.25	194.60
31.	13.57	17.50	1.60	.32	12.00	44.49
32.	63.01	78.60	6.90	1.64	51.00	201.15
33.	50.34	34.70	5.10	1.04	37.50	128.68
34.	34.27	37.90	3.00	.60	22.50	98.27
35.	8.57	10.10	1.10	.22	8.25	28.24
36.	45.58	28.40	3.00	.60	21.50	99.08
37.	16.36	25.00	2.30	.44	15.50	59.50
38.	26.80	33.30	2.70	.54	19.75	83.09
40.	36.06	36.00	3.20	.64	40.00	115.90
41.	31.00	26.60	3.90	.80	30.00	92.30
42.	9.59	8.40	1.40	.28	3.50	23.17
2154.56 ~ 2025.40						\$6,275.00

OBRETI OD OBVEZNIC:

\$8,000 Methodist Episcopal Church, Atwood, Kan.	\$240.00
\$2,500 Atwood, Kan. Masonic Temple, First Mortg.	75.00
\$9,000 Benedictine Society of Colo. High School	270.00
\$2,000 Pueblo, Colo. Paving	60.00
\$10,000 Pueblo Somerlid Paving	250.00
\$500 Santa Fe Sewer	15.00
\$2,600 St. Anthony Hospital, Denver, First Mortg.	60.00
Skupni dohodki za oktober	\$ 7,245.09
Preostanek 1. oktobra, 1929	112,575.55
Skupaj	\$119,820.64

IZDATKI Z. S. Z., ZA MESEC OKTOBER, 1929.

IZPLAČALI DRUŠTVAM:

Št. dr.	Smrt. nina	Boln. podp.	Porodn. nagrade	Operacijske	Provizije za člane	Skupaj
1.	175.00	---	---	---	---	175.00
3.	182.50	---	---	---	---	182.50
4.	62.00	---	---	---	---	62.00
5.	25.00	131.00	---	---	1.00	157.00
7.	---	---	30.00	---	3.00	33.00
8.	---	39.00	---	---	2.00	41.00
9.	---	---	---	100.00	---	100.00
14.	---	283.00	---	100.00	2.00	385.00
17.	---	22.00	---	---	---	22.00
21.	---	---	---	---	2.00	2.00
22.	---	92.00	---	---	---	92.00
23.	---	63.00	---	50.00	---	113.00
25.	500.00	35.00	---	---	---	535.00
26.	---	246.00	---	---	6.00	252.00
29.	---	71.00	---	---	---	71.00
30.	---	---	---	---	10.00	10.00
32.	---	---	---	---	4.00	4.00
33.	---	18.00	---	---	2.00	20.00
34.	---	138.00	---	---	---	138.00
36.	---	---	---	---	4.00	4.00
37.	---	122.00	---	---	---	122.00
38.	---	---	---	---	2.00	2.00
40.	---	34.00	---	---	4.00	38.00
42.	---	---	---	---	26.00	26.00
25.00 1713.50 30.00 250.00 68.00						\$2,586.50

RAZNI DRUGI IZDATKI:

Glasilo A. S., za tretje četrtletje t. l.	431.34
Rodgers Printing Co., za tiskovine	80.75
The Mission Print Shop, za kuverte gl. pred.	2.75
Frank Tanko, za najemno pisarne	18.00
Anthony Jeršin, tajniška plača	140.00
Postnina	5.00
R. R. Cloud, odvetnik v Videtih aferi	100.00
Joseph O'Connell, odvetnik v Videtih aferi	45.00
Pisar najvišjega sodišča, za seznam	20.00
The Mountain States Telephone Co.	4.00
Knjižnica vrednostnih poročil bratskih organiz.	---
Kisler Stationary Co., za papir	3.90
Skupni izdatki v oktobru	\$ 3,439.24
Preostanek 31. oktobra, 1929	\$116,381.40
Denver, Colo. 12. novembra, 1929.	Anthony Jeršin, gl. tajnik.

nobenega kompromisa z dobroto!... mešanica v Camel je

resnična kaja!

Camels so napravljene za one, ki vedo ter iščejo užitek dobre kaje, in ti kadilci naj bodo zagotovljeni, da bo vedno vzdržana resnična kakovost Camel.

Camels so začeli izdelovati in jih izdelujejo za dosego užitka v kaji. Najbolj dovršena mešanica, ki jo znajo napraviti največji izvedenci, je tajnost teh resnično čudovitih cigaret! Poslužujejo se najbolj modernih in dovršenih procesov, da spravijo to veliko cigareto do dovršenosti! Izbira vsega Domačega tobaka za zadovoljiv okus, najredkejšega Turškega za dodatno izrazitost! Oni kadilci, ki vedo, dajejo Camels ogromno prednost, ker cenijo pomirjujočo milobo izbranega tobaka, dovršenega.

ko spoznajo razliko, se zatečejo h Camels

© 1929, R. J. Reynolds Tobacco Company, Winston-Salem, N. C.

FINANČNO POROČILO ML. ODD. Z.S.Z., ZA MESEC OKTOBER, 1929

PREJELI OD DRUŠTEV:

Št. dr.	Vplačali vsoto	Št. dr.	Vplačali vsoto
1.	21.75	23.	1.65
3.	14.70	24.	2.55
4.	6.15	25.	2.10
5.	9.75	26.	5.10
6.	2.10	27.	5.25
7.	3.90	29.	4.50
8.	.45	30.	5.55
9.	9.90	31.	.15
11.	1.50	32.	2.70
14.	5.40	33.	4.35
15.	2.40	34.	1.20
16.	18.90	36.	.60
17.	1.35	37.	1.05
20.	2.25	38.	.75
21.	4.20	40.	.90
22.	2.40	41.	9.90
Skupaj \$155.40			
Preostanek 1. oktobra, 1929 \$3,282.64			
Skupaj \$3,438.04			

IZDATKI ML. ODD. Z.S.Z., ZA MESEC OKTOBER, 1929.

Matt Papa, posmrtno za lici Pauline Papa, članica ml. odd. št. 4 Rojena 9. maja, 1923, umrla 2. oktobra, 1929; stara ob smrti 6 let, 4 mesece in 23 dni. Vzrok smrti: Vnetje slepiča. 168.00

Preostanek 31. oktobra, 1929 \$3,270.04

Denver, Colo. 12. novembra, 1929. Anthony Jeršin, gl. tajnik.

SPREMEMBE V ČLANSTVU Z.S.Z., ZA MESEC OKTOBER, 1929.

K novoustanovljenemu društvu "Zruženji Slovenci" št. 43, Z.S.Z. v Waukegan, Ill. pristopili slediči: Paul Dolence, c. 4321, R. 27, zav. \$500 in \$1; Gertrude Herauer, c. 4322, R. 33, zav. \$500 in \$1; John Herauer, c. 4323, R. 34, zav. \$500 in \$1; Amelia Musich, c. 4324, R. 16, zav. \$500 in \$1; Frank Musich, c. 4325, R. 45, zav. \$500 in \$1; Jennie Musich, c. 4326, R. 43, zav. \$500 in \$1; Jennie Musich, c. 4327, R. 16, zav. \$500 in \$1; Lawrence Musich, c. 4328, R. 36, zav. \$500 in \$1; Louis Zupce, c. 4329, R. 33, zav. \$500 in \$1.

Pri št. 1 zopet sprejeti: Joseph Thomas, c. 221, R. 30, zav. \$500 in \$1; Sophie Thomas, c. 3978, R. 16, zav. \$500; Helen Thomas, c. 3899, R. 16, zav. \$500. Susp.: John Faidiga, c. 4273, R. 35, zav. \$1000 in \$2; Joe Vidick, c. 2884, R. 20, zav. \$1000 in \$2.

Pri št. 4 umrl dne 17. oktobra, 1929: Steve Corak, c. 1720, star 51 let. Vzrok smrti: Bolazen na želodcu. Pristopil v Zvezo 10. junija, 1917, zavarovan je bil za \$500, R. 39.

Pri št. 5 zopet sprejeti: Joe Miklich, c. 1233, R. 36, zav. \$1000 in \$1; Olga Drobniček, c. 3107, R. 16, zav. \$500 in \$1; Mary Drobniček, c. 2830, R. 19, zav. \$500 in \$1; Steffie Drobniček, c. 3754, R. 16, zav. \$500 in \$1; Frank Fabjan, c. 2589, R. 17, zav. \$1000 in \$1. Susp.: George Bartulovich, c. 3121, R. 25, zav. \$500 in \$1. Umrl dne 6. oktobra, 1929: Anton Prijatelj, c. 267, star 49 let. Vzrok smrti: Jetika. Pristopil v Zvezo: 11. septembra, 1910. Zavarovan je bil za \$500, R. 30.

Pri št. 7 susp.: Frances Northatt, c. 1498, R. 20, zav. \$1000 in \$1; Matilda Meglen, c. 3722, R. 16, zav. \$500 in \$1; Dorothy Palcic, c. 3455, R. 16, zav. \$1000 in \$1; Sophie Kowalczyk, c. 2767, R. 18, zav. \$1000 in \$1; Helen Ocsay, c. 2445, R. 37, zav. \$1000 in \$1; Stephanie Perko, c. 2800, R. 16, zav. \$1000 in \$1; Olive Shields, c. 2813, R. 46, zav. \$250 in \$1; Mary Videtich, c. 1117, R. 23, zav. \$500 in \$1.

K št. 8 pristop.: Jože Wohlford, c. 4330, R. 35, zav. \$500 in \$2.

Pri št. 9 susp.: Frank Starbica, c. 3403, R. 35, zav. \$500 in \$2.

K št. 14 pristopil iz ml. odd.: Joe Kosec, c. 4331, R. 16, zav. \$500 in \$1. Susp.: Theodore Dimich, c. 2967, R. 47, zav. \$250 in \$1; Mary Kalcic, c. 3952, R. 22, zav. \$500 in \$2; John Krissman, c. 3560, R. 16, zav. \$500 in \$1; Katie Krissman, c. 3789, R. 16, zav. \$500 in \$1; Martin Matekovich, c. 3692, R. 16, zav. \$500 in \$2; Anton Sunkelj, c. 1462, R. 33, zav. \$1000 in \$1. Umrla dne 12. okt. 1929: Frances Mismak, c. 2215, stara 33 let. Vzrok smrti: Operacija v trebuhu. Pristopila v Zvezo 12. septembra, 1919. Zavarovana je bila za \$1000, R. 23.

Pri št. 16 zopet sprejeti: Conrad Hegler, c. 3155, R. 16, zav. \$500 in \$1; Adolph Hegler, c. 3954, R. 16, zav. \$500 in \$1.

K št. 17 pristop.: Helen B. Kerzich, c. 4332, R. 18, zav. \$500 in \$1.

Ralph Kerzic, c. 4333, R. 22, zav. \$500 in \$1.
K št. 21 pristop.: Jacob Orazem, c. 4334, R. 41, zav. \$500 in \$1. Zopet sprejeti: Frank Starc, c. 2771, R. 18, zav. \$250 in \$2.
Pri št. 23 susp.: Anton Koseley, c. 4121, R. 37, zav. \$1000 in \$1.
K št. 25 pristopil iz ml. odd.: Joe Vene, c. 4335, R. 16, zav. \$500 in \$1. Umrl dne 20. oktobra, 1929: John Podbesek, c. 1955, star 42 let. Vzrok smrti: Vnetje ledvic. Pristopil v Zvezo 20. maja, 1918. Zavarovan je bil za \$500, R. 31.
K št. 26 pristopil: Andy Kalmar, c. 4336, R. 16, zav. \$1000 in \$2. Susp.: Stanley Podgoriski, c. 3799, R. 38, zav. \$1000 in \$2.
K št. 27 prestop. iz ml. odd.: William Bozic, c. 4337, R. 16, zav. \$1000 in \$2.
Pri št. 29 zopet sprejeti: Josephine Koseley, c. 3012, R. 34, zav. \$500 in \$1; Mary Hocchar, c. 3289, R. 21, zav. \$1000 in \$1.
K št. 30 pristop.: Katie Zmerzlikar, c. 4346, R., zav. \$500 in \$1. Susp.: Chirvani: Vujo Louis Gojanovich, c. 3944, R. 36, zav. \$1000 in \$2; Vergilio Chirvani, c. 4050, R. 31, zav. \$1000 in \$2.
K št. 32 pristop.: Adolph Leskovec, c. 4338, R. 20, zav. \$500 in \$2; Albin Moro, c. 4339, R. 19, zav. \$500 in \$2; Jennie Slavec, c. 4340, R. 23, zav. \$250 in \$1. Zopet sprejeti: Pauline Bukovnik, c. 3548, R. 16, zav. \$1000 in \$1; John Bukovnik, c. 3100, R. 17, zav. \$1000 in \$2.
K št. 33 pristop.: Willard Pierman, c. 4341, R. 22, zav. \$500 in \$1; Frank Kovach, c. 4342, R. 25, zav. \$500 in \$1; Frank Zibert, c. 4343, R. 40, zav. \$250 in \$1. Povišala posmrtnino iz \$250 na \$500 in odstoppila od bolniške podpore: Pauline Ozbolt, c. 4227, R. 41. Susp.: Anna Cheplak, c. 3663, R. 28, zav. \$1000 in \$2; Matt Darovec, c. 3811, R. 23, zav. \$250 in \$1; Ignatz Potocar, c. 4107, R. 34, zav. \$500 in \$2; Pauline Darovec, c. 4213, R. 18, zav. \$500 in \$1; Eugene Puletni, c. 4221, R. 32, zav. \$500 in \$1.
Pri št. 34 zopet sprejeti: Joe Wadell, c. 3363, R. 41, zav. \$500 in \$2. Susp.: John Bailey, c. 3273, R. 16, zav. \$500 in \$1; Mary Gorishek, c. 4085, R. 42, zav. \$1000 in \$1; John Stepek, c. 3362, R. 38, zav. \$1000 in \$2; Barbic Stepek, c. 3361, R. 28, zav. \$500 in \$1; Mike Kromer, c. 3964, R. 22, zav. \$500 in \$2; John Yandrovich, c. 3277, R. 43, zav. \$500.
Pri št. 35 susp.: Matt Vivoda, c. 3417, R. 39, zav. \$500 in \$2.
Pri št. 36 zopet sprejeti: John Makovec, c. 3561, R. 41, zav. \$1000. Susp.: Joseph Gornik, c. 3965, R. 27, zav. \$500 in \$2. Odstopil: John Zagar, c. 3558, R. 44, zav. \$1000 in \$2.
K št. 40 pristop.: Joe Seifich, c. 4344, R. 40, zav. \$500 in \$1.
Pri št. 41 susp.: Martin Krasovitch, c. 2781, R. 16, zav. \$1000 in \$1.
K št. 42 pristopil: Frank Stepic, c. 4345, R. 20, zav. \$500 in \$1.
Za gl. urad Z. S. Z. Anthony Jeršin, gl. tajnik.

Društvene vesti in naznanila.

IZ URADA KR. SV. ROŽ. VENCA, ŠT. 7, Z. S. Z.

Denver, Colo.
Se naznanja vsem članicam zgoraj omenjenega društva, da bo prihodnja društvena seja 1. dec. 1929 ob 2. uri popoldne. Bo zelo važnega, pomena. Bo zelo stvari za razmotritvi in korist društvu in dobrobit članstva, zatojaj vsaka članica naprosena, da se gotovo udeleži te seje. Čim več nas bo, tem lažje nam bo kaj dobrega in koristnega udeležiti za članstvo, društvo in Zvezo. Ker je Vam tudi znano, da se meseca dec. voli uradnice za prihodnje leto in to se bo storilo sedaj na tej seji 1. dec. Se vas ujudno prosim, da se v polnem številu udeležite te seje in da si hoste izvolite uradnice, da bodo vam po volji. Obenem pa tudi prosim vse tiste sestre, ki so zaostale iz dr. assessment, da istega poravnajo v tekočem mesecu, da mi bo mogoče meti knjige v dober red, ko pride konec leta. In upam da ta prošnja ne bo drage sestre ne bo hlab ob steo metati, ker sestre ne pridete na sejo in se ne nič brigajo za nobeno stvar, da bi bilo koristno za članstvo. Samo po hlahl imajo posebne mitinge in tati vse opravijo in imajo toliko za govoriti o stvareh, ki nič ne vedo o njih in samo kaj jim kedo drugi pove, ako je resnica ali ne, in potem kar naprej prenasajo, ki ni nič resničnega; ko li članice se udeležile društvenih sej včasih in tam slišali, kaj se dela, ne bi treba izpraznovati po hlahl, kaj se je na seji sklenilo in bi vedeli kaj se godi pri društvu in Zvezi. Torej drage sestre

T. C. Bridges:

Na pomoč

ROMAN.

Nekaj minut nato je bila zopet vsa petorica zbrana okoli črnega pepela tabornega ognja in je živahno šepetala. Jim hitro pove, kaj se jima je pripetilo in profesor takoj vpraša Zamba, kaj on misli. — Zambo odgovori, da so ponoči varno spravljeni, kjer so, kajti Indijanci v temi ne bodo stopili na suho. Boje se pantrov. Zjutraj pa misli, da bodo krenili na bojno sled.

"Fleten lov se nam obeta," pripomni Greg. "Če nas morda tudi ne bodo pomedli z zepelje, bomo pa gotovo porabili vse patrone."

"Zakaj bi pa na Indijance čakali?" vpraša Sam. "Počakajmo tukaj, dokler se ne vrnejo v svoj tabor, potem pa znesimo svoje stvari v čoln in odrinimo! Tako bomo že cele milje daleč, preden se bodo spustili za nami."

"A v taki temi niti nakladati ne moremo!" ugovarja Greg nejevoljno.

"Ne bo nam treba v temi," odvrne Sam. "Okoli dveh vzide mesec."

"Sam ima prav," reče hitro profesor. "Po-zabil sem na to. Mislim, da je njegov načrt dober in če ga odobri tudi Zambo, ga bomo izvršili."

Zambo je načrt odobril in kar je bilo še več vredno: ponudil se jim je, da bo stražil, ko so ostali nekoliko zadremali.

51. Odločilni dnevi.

Bleda luč mesečevega zadnjega krajca je boljša ko nič, vendar pa je presneto težko ob njej pospremiti prtljago in jo cijaziti pol milje daleč po strmeh pobočju in to skozi gosto travo, ki kačkar mrgoli. Naloga naših potnikov pa je bila še težja; morali so namreč še pred odhodom skriti Samov voz v čim najbolj varen kraj, kajti če se bodo po tej poti vračali, ga bodo utegnili še potrebovati.

Vse to jim je dalo opravka skoraj za dve uri, pa so vendarle oboje kaj dobro izvršili. Nato pa so vzeli v roke dve zasilni vesli, ki jih je napravil Sam iz desk, odtrganih od dna svojega voza in odrinili so po reki navzdol. Bilo je še več ko eno uro do zore in blede mesečna luč ne bi zadostovala, da bi jim kazala sipine in brzice. Ker pa so se zavedali, da imajo pod nogami dober čoln, pred seboj pa nekaj stotin milj plovnice vode, so bili prav pogumni in pri odhodu dobro razpoloženi.

Prevozili so že kake tri milje, ko Sam dregne Jima in mu pokaže na desni breg, kjer je malo proč nekaj motno žarelo.

Gadsdenov taborni ogenj," zamomlja. Jim pa se zahihita.

"Lepo veselje mu bomo napravili! Niti v sanjah mu ne bo prišlo na misel, da se peljemo mimo njega."

Dejal bi, da tega ne bo nikoli izvedel," reče Sam. "Radoveden sem le, kako dolgo bo tesal svoj čoln."

"Zambo pravi, da ga more napraviti v enem dnevu," reče Jim. "Ne bo sicer pravi čoln, ampak le nekakšen splav, pa tudi v enem samem dnevu ga bomo daleč prehiteli,"

pomenljivo dostavi.

Ko je solnce v rdečem in zlatem žaru vzhajalo, so prevozili že cele milje po reki navzdol. Prav ko so prvi žarki zadeli mirne valove, pa opazi profesor jelena, ki je prišel pit in ga z urnim, spretnim strelom podre.

Zambo zadovoljno zagode, ko so s čolnom pristali na peščenem bregu. "Mi jesti tukaj," oznani vsem, vzame v roke velik nož ter začne devati žival iz kože in jo razkosavati. Vsi so bili obupno lačni in ni zlepa tako dobre reči kakor je kos sveže, na raznju pečene divjačine.

Ko so bili z obedom gotovi, so se še dobro umili, nato pa spet odrinili; po dva sta veslala, ostali trije počivali. Na vsaki dve uri so se menjavali ni tako so neprestano hiteli dalje vse dopoldne. Proti poldnevju pa se je reka zožila med visoka bregova, tok je postal močnejši in zaslislali so spredaj zamolklo bobnenje.

"Mislim, veliki slap," pravi Zambo nakratko. "Mi ustaviti in gledati."

Ni pa bil slap, ampak le brzica, kjer je de-roča voda bobnela in grmelala in se belo penila med črnimi skalami. Sam bi jo bil silno rad poskusil prevoziti, pa Zambo je rekel, da bi bilo preveč nevarno in morali so prtljago prenašati. Vse so morali spraviti na suho; nato pa so si morali skozi gosto grmovje izsekati pot in znesti prtljago do spodnjega konca brzice. Nato je bilo treba še čoln na vrvi spustiti preko pragov. Pa v kljub njihovi največji pazljivosti je čoln prav grdo tresčil ob skalo in ko je prišel na dno brzice, so zapazili, da hudo pušča.

Sam je bil ves prepaden, ko je čoln preiskal in sporočil: "Dobil je veliko luknjo!"

"No, saj ga lahko popravimo!" reče Greg. "Da, toda to nam bo dalo nemalo truda," mu pove Sam. "Posekati bo treba drevo, izžagati en kos debla in z njim luknjo zamašiti. V srečo si bomo morali šteti, ako bomo tekom štiri in dvajsetih ur mogli spet naprej!"

"To se pravi, da bomo izgubili vse, kar smo prehiteli," pravi Jim žalostno.

"No, pa nas vsaj brzica še loči od Gadsdena," reče profesor bodrilno. "Veseli bodimo, da ni hujšega!"

Sam je prav računil. Vzel jim je ostanek tega dneva in še večino naslednjega, preden so poškodbo popravili in le dve uri je še bilo do mraka, ko so mogli znova čoln naložiti. Ko so se s tem ukvarjali, je pa stopil Zambo skozi gozd nazaj proti začetku brzice na iz-vid. Čudno je bilo pogledati njegov rjav obraz, ko se je vrnil in jim povedal: "Mož z veliko nogo, on tam gori." Mislim, on s čoln prevoziti brzico. Njegova balsa tako trdna."

"Kaj je to: balsa?" vpraša Greg. "Nekakšen splav," mu pove profesor in se obrne k Zambu ter ga vpraša: "Koliko mož ima seboj?"

Zambo dvigne pet prstov in še palec. "Šest," reče Jim. "Dejal bi, da bo najbolje, če takoj odrinemo, ne?"

(Dalje prih.)

SIRITE AMER. SLOVENCA!

NA RAZPRODAJI je Radio in Victrola kombinacija R.C.A. 18 in ortofonična viktrola, dva instrumenta v enem kabinetu. Posebna znižana cena. Amer. Slovenec, 1849 West 22nd St., Chicago, Ill.

Tel. v uradu: Cicero 610.

Rezidenca: Cicero 4484.

DR. FRANK PAULICH

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Urad:

2123-25 South 52nd Ave., CICERO, ILL.

(Poleg Elevatorja.)

Uradne ure: Od 9 do 12 dopol., 1 do 5 pop. in 6-30 do 9 ure zvečer. —Ob sredah od 9 do 12 dopoldne. (47)

HOME RADIO SERVICE

Popravljamo in postavljamo na novo vse vrste radio. A. C. set naša posebnost. Sprejemamo vseh vrst električna popravila.

J. J. HODGSON, 1947 West 22nd Place, Chicago, Ill. Tel. Roosevelt 1849

PREMOG! EXPRESS!

Slovenec v Chicagu in okolici se pripravljamo za dovoz premoga in prevažanje pohištva ob času selitve.

John Kochevar

2215 W. 23rd St., Chicago, Ill. Tel. Roosevelt 2692.

JOS. SNIDER

v zvezi

Hartford Undertaking Co.

1455-57 Glenarm St., Denver, Colo. Keystone 2779 South 3296

se priporoča rojakom za naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu

VABILO

— NA —

Jesensko zabavo

ki jo priredi

Mladeniško dr. Najsvetejšega Imena FARE SV. ŠTEFANA

NA ZAHVALNI DAN 28. NOVEMBRA 1929.

V ŠOLSKI DVORANI na LINCOLN in 22nd STS.

Svirala bo Madalines Orchestra.

Začetek ob 7:00 uri zvečer. Vstopnina 50c.

Slovensko občinstvo je najljudneje povabljeno h obilni udeležbi. Zabave bo za vse obilo. Postrežba prvovrstna. Pridite vsi!

Božična darila

Veliko veselja imamo z njimi, bodisi da jih dajemo ali sprejemamo. In kaj boste Vi podarili svojim dragim?

Primerno darilo je lepa knjiga, ki daje trajen užitek in veselje prejemniku. Naš cenik Vam je na razpolago. Tu par sugestij:

- Zgodbe sv. Pisma, dve veliki knjigi, vez v pl. \$8.00
- Zivljenje svetnikov, 2 knjigi vez. v usnje..... 5.00
- Atlas, zemljevid celega sveta, vez. v knjigo..... 2.00
- Slovenska kuharica, vez. v pl. 5.00
- Heart songs, najpopularnejše pesmi z notami.... 2.00
- Slava Mariji, molitvenik vez. v usnje..... 1.00
- Zdrava Marija, elegantne zlate platnice, molitv. za ženske 1.50

Lepo božično darilo je tudi zlat rožni venec. V zalogi imamo poleg navadnih tudi sledeče finejše vrste:

- Zlata verižica jagode iz podolgovate perle.....\$6.00
- Zl. verižica jagode iz okrogle perle, fin izdelek 7.75
- Zlata verižica zlate podolgovate jagode..... 5.50
- Zlata verižica zlate okrogle utisnjene jagode... 5.95

Vekaj novega so srebrne kovinske podobe za na steno, krasno metniško delo, izbočene figure v srebrno pobarvanem okvirju. Primerna božična darila za vsakogar. Štirje različni predmeti:

- Zadnja večerja, velikost 1 1/2 x 7 1/2, cena.....\$5.00
- Jezus na Oljski gori, vel. 1 1/2 x 3 1/2 ..... 5.00
- Ecce Homo, velikost 10 x 7 1/4 ..... 4.50
- Mater dolorosa, velikost 10 x 7 1/4 ..... 4.50

V zalogi imamo tudi

Božične razglednice s slovenskim napisom, 6 različnih slik, cena za ducat 30c

NOVOST: Božične razglednice z malim stenskim kole-darčkom za leto 1930 in slovenskim napisom, cena 5c ena, ali ducat.....50c

Papirnaté jaslice od 5c do \$2.00.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Ali nismo silno—malenkostni? štempelna.

V Ljubljani so postavili spomenik, ki mestu gotovo ne bo v kvar. Narobe. Pri tej priliki so popravili tudi nekaj ulic. Pravijo, da so postavili spomenik — Napoleonu. Neki krogi vihajo nosove. Poudarjajo, da velja spomenik velikemu militaru, kar ne gre v našo dobo, ko hrepeni vse po miru, dalje je to spomenik — cesarju, kar se enako ne strinja z našim demokratičnim mišljenjem itd. itd. Ne vem, koliko so morda prišli v poštev taki ali enaki nameni.

Jaz bi sodil, da bi tudi pri presojanju pomena novega spomenika moralo stopiti v ospredje pri nas Slovenceh pač le bolj zgodovinsko dejstvo, da je bila pod Napoleonom proglašena Ilirija. Slovenci imamo tako malo lastnih zgodovinskih momentov, da ni prav nobenega povoda, ako še te skromne zgodovinske momente sami omalovažujemo in lajamo na postranske reči, ki se od glavnega pač ne morejo ločiti.

Mirovno čutenje, demokratični nazori, cesar, militarizem . . . vse to gor ali dol. Pri še tako različnem političnem, gospodarskem ali ekonomskem naziranju mi Slovenci kot majhen narod ne smemo izgubiti izpred vidika naše narodne zavesti, ker je predvsem pri nas taka zavest podlaga vsakega tudi ekonomskega napredka. Brez narodne omike ni napredka. Omika pa sloni na zgodovini, zgodovinskih momentih. Kdor pozna razvoj našega naroda, mora priznati, da je Ilirija pomenila velik začetek na potu narodne omike potom lastnega slovstva in zavedanja lastne narodne moči.

Taki ideji bo veljal spomenik v prvi vrsti, in kdor ima le količkaj smisla za kako idejo, ne bo gledal ravno Napoleona, militarista . . . pač pa porod nove Slovenije.

Ali naj Slovenec laja, ker se je porodila Slovenija, ko je zadonel glas: "Ilirija vstan!"? Mali smo, ampak še bolj smo — malenkostni.

Spričevalo.

"Pisanopoljec" je — popravljal in je popravljen (?), ker se "zelo moti". Kdo bi se ne mogel motiti? Ako se kdo moti, se lahko popravi sam, lahko ga tudi kdo drugi. Mene — pisanopoljca — je popravil g. Molek, ker sem se "zelo motil" glede jezuita E. B. Barretta. Rekel sem, da je dotični "bivši" jezuit, in tak bivši jezuit je kot jezuit toliko vreden, kakor kak — bivši katoličan. Edino za to je slo. Mogoče, da je O. K. Bivših jezuitov je mnogo in jih je dve vrsti. Eni so "in good standing" brez kakega spričevala. Sam sem poznal bivšega jezuita, ki je bil župnik in O. K. Drugi "bivši" so pa — Bog se nas usmili — grof Hoensbroech na Nemškem je bil izmed teh, ti so pač — "bivši". Fuimus Troes — gospodin, pomiluj.

Jaz glede E. Boyda Barretta nisem izrekel druge sodbe kot, da je pač bivši jezuit. G. Molek pride — jezuitu na pomoč! Ko bi rajnega Zavertnika ne bili sezgali, bi se bil še v grobu obrnil. Molekova pomoč je v tem, da navaja iz "Foruma" pripombo, da je Barrett še vedno "a member in good standing of the Roman-Catholic Church." Vse mogoče sicer. Ampak. Dovolite, "Forum" daje spričevalo. Hm? "Forum" hoče sicer biti objektivni, prinaša vse, na levo in na desno. Za "good standing" bivšega jezuita Barretta bo pa to spričevalo, dovolite, brez —

Pa pustimo tudi to spričevalo, ker "Forum" bi moral vedeti, kaj piše, ako ima pravo idejo, kaj pomeni "a member, in good standing of the Roman-Catholic Church". E. B. Barrett je pisal v "Forumu", in pisal je ravno v tem listu, ker ni pisal morda samole kot katekizma, pisal je, "da lateranski pakt privede morda ameriške katolike k odcepu od Rima". Ali je pisal to kot svarilo, da katolike opozori na nevarnost? Ako tako, čemu ni pisal kaj takega v kakem katoliškem listu? Čemu? Čemu v "Forumu"?

Kakor razvidim iz nastale polemike, se je pisanje bivšega jezuita od strani, ki je "in good standing" brez kakega spričevala od tako dvomljive strani, primerno zavrniti, po kazalo kot neopravičeno. Iz te polemike je jasno razvidno, da bivši jezuit NI hotel morda izraziti kake bojzani radi dobrih odnosov med ameriškimi katoliki, narobe, izraziti je hotel, kar segeta ušesa mnogih, ki katolikom niso naklonjeni, in to je odpad katolikov od Rima. Ali se more tako početje imenovati pravilno? In ali je mož, ki piše kaj takega in iz takega namena in v takem listu, res "in a good standing" s cerkvijo?

Pri vsem tem je pa zelo, zelo sumljivo tudi še dejstvo, da g. Molek priskoči — jezuitu na pomoč. Bo morda protestiral zoper insinucijo "pisanopoljca", ampak mu ne bo pomagal. Pravi na koncu: "Barrett se poteguje za reformo v cerkvi, nima pa nič proti veri sami. To je velika razlika." He, he. Morda pride še g. Molek do tega stališča, da je le za reformo v cerkvi, a ni zoper vero? He, he.

Iz zgodovine so pa ti — reformisti le predobro znani, in vse kaže, da je tudi bivši jezuit Barrett na potu do teh — deformistov, ko se je podal na pot — reformistov.

"Nima pa nič proti veri sami. To je velika razlika." He, he. Jaz poznam še čisto druge glave, ki nimajo prav nič proti veri, so zelo verne glave . . . ne tajiho, ne zanikujejo, vse verujejo, in te velike glave so — odpadli angeli. "Veruje in se trese" je zapisano o satanu.

Ko bi g. Molek ali kdo drugi iz Lawndala kdaj hotel vsaj iz radovednosti iti k Sv. Stefanu, bi tam na koncu kake tihe maše lahko nekaj slišal o teh "vernih glavah", ki nimajo nič proti veri, in sicer bi slišal: "Sveti Miha, nebeški vodja.... šajntana in druge hudobne duhove, ki hodijo v pogubo duš po svetu, v peklenko brezdnno pahni. Amen." Ali se morda bojijo na Lawndalu, da bi "Miha nabrusil meč in mahnil pol Dobrača preč" . . . ker se tako grozno izogibajo Svetega Stefana? Stefan morda bi še bil, a Miha, Mihael . . . ta ima meč, in s tem mečem lahko odseka preč... Spričevalo? He,he.

"Am. Slovenec" je tvoj prijatelj, predstavi tega svojega prijatelja svojim drugim prijateljem in jih nagovori, da si ga naroče!

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se pripravljamo za naš obila za premog — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Poličite Telefon: ROOSEVELT 8221.

Louis Stritar

2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

BREZPLAČNO

Vam pošljemo

5 gramof. plošč, velikosti 10 inčev

- Ako nam pred koncem meseca novembra pošljete enega novega celoletnega naročnika (ali dva polletna) za dnevnik

Amer. Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Ta ponudba velja samo za mesec november.

Imate prijatelja, sorodnika, poznate rojaka, ki še ni naročen na dnevnik Amer. Slovenec? — Pošljite nam njegov naslov in mi mu bomo poslali list na ogled brezplačno.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

ZIDANA GARAŽA

se odda v najem. Blizu ulice. Jako ugoden prostor. Vprašajte na 1857 West 21st Pl., Chicago.

ZA BOŽIČ

Gotovo se bodete tudi letos spomnili svojcev v starem kraju s primer- nim denarnim darom za božične praz- niko.

Denar, poslan po naši banki, bo za- mešljivo in hitro dostavljen v starem kraju in to brez vsakega odbitka.

CENE:

Dinarjev	500	.....\$ 9.30
"	1,000	..... 18.40
"	2,000	..... 36.60
"	3,000	..... 54.77
"	5,000	..... 90.50
"	10,000	..... 180.00

Lir	100	.....\$ 5.75
"	200	..... 11.30
"	300	..... 16.80
"	500	..... 27.40
"	1,000	..... 54.20
"	2,000	..... 108.00

Dolarji: Pri pošiljkah do \$30.00 je pristojbina 65c, a pri pošiljkah na \$30.00 je pristojbina 2c od dolarja. Pri pošiljkah nad \$500.00 je pristojbina 1 1/2c od dolarja.

Pri večjih pošiljkah poseben popust. Za pošiljke po brzojavnem pismu pristojbina 75c.

MIDTOWN BANK of NEW YORK (prej Zakrajšek & Češark) 630-9th AVE., NEW YORK, N. Y.